

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

1999

2004

Έγγραφο συνόδου

ΤΕΛΙΚΟ
A5-0183/2002

24 Μαΐου 2002

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τα πανεπιστήμια και την ανωτάτη εκπαίδευση στον ευρωπαϊκό χώρο της γνώσης
(2001/2174(INI))

Επιτροπή Πολιτισμού, Νεότητας, Παιδείας, Μέσων Ενημέρωσης και Αθλητισμού

Εισηγήτρια: Cristina Gutiérrez Cortines

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.....	4
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ.....	5
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	13

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Κατά τη συνεδρίαση της 15 Νοεμβρίου 2001, η Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ανακοίνωσε ότι η Επιτροπή Πολιτισμού, Νεότητας, Παιδείας, Μέσων Ενημέρωσης και Αθλητισμού είχε λάβει εξουσιοδότηση να συντάξει έκθεση πρωτοβουλίας, σύμφωνα με το άρθρο 163 του Κανονισμού, σχετικά με τα πανεπιστήμια και την ανωτάτη εκπαίδευση στον ευρωπαϊκό χώρο της γνώσης.

Κατά τη συνεδρίασή της στις 18 Σεπτεμβρίου 2002, η Επιτροπή Πολιτισμού, Νεότητας, Παιδείας, Μέσων Ενημέρωσης και Αθλητισμού όρισε εισηγήτρια την Cristina Gutiérrez Cortines.

Κατά τις συνεδριάσεις της στις 20 Νοεμβρίου 2001, 18 Απριλίου 2002 και 23 Μαΐου 2002, η επιτροπή εξέτασε το σχέδιο έκθεσης.

Κατά την τελευταία ως άνω συνεδρίαση, η επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο νομοθετικού ψηφίσματος ομόφωνα.

Ήσαν παρόντες κατά την ψηφοφορία οι βουλευτές: Vasco Graça Moura (ασκών την προεδρία), Cristina Gutiérrez Cortines (εισηγήτρια), Αλέξανδρος Αλαβάνος, Pedro Aparicio Sánchez, Juan José Bayona de Perogordo (αναπλ. Francis Decourrière), Christopher J.P. Beazley, Janelly Fourtou (αναπλ. Marielle de Sarnez), Marie-Hélène Gillig (αναπλ. José María Mendiluce Pereiro), Lissy Gröner, Ruth Hieronymi, Ulpu Iivari, Renzo Imbeni, Lucio Manisco, Maria Martens, Antonio Mussa, Gérard Onesta, Barbara O'Toole, Doris Pack, Christa Prets, Gianni Vattimo, Sabine Zissener και Μυρσίνη Ζορμπά (αναπλ. Giorgio Ruffolo).

Η έκθεση κατατέθηκε στις 24 Μαΐου 2002.

Η προθεσμία κατάθεσης τροπολογιών θα αναγράφεται στο σχέδιο ημερήσιας διάταξης της περιόδου συνόδου κατά την οποία θα εξετασθεί η έκθεση.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τα πανεπιστήμια και την ανωτάτη εκπαίδευση στον ευρωπαϊκό χώρο της γνώσης (2001/2174(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το άρθρο 149 της Συνθήκης που ιδρύει τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης της 11/12/53 (STE αριθ. 015) σχετικά με την αντιστοιχία των διπλωμάτων που δίδουν πρόσβαση στα πανεπιστημιακά ιδρύματα,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης της 14/12/59 (STE αριθ. 032) για την αναγνώριση των πανεπιστημιακών τίτλων,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης της 06/11/90 (STE αριθ. 138) σχετικά με τη γενική αντιστοιχία των περιόδων πανεπιστημιακών σπουδών,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης της 11/04/97 (STE αριθ. 165) σχετικά με την αναγνώριση των τυπικών προσόντων σε ό,τι αφορά την ανώτατη εκπαίδευση στην Ευρώπη,
- έχοντας υπόψη τη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 17 Μαρτίου 1998 αριθ. R (98) 3 σχετικά με την πρόσβαση στην ανωτάτη εκπαίδευση,
- έχοντας υπόψη τη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 30 Μαρτίου 2000 αριθ. R (2000) 8 για τον ρόλο των πανεπιστημίων στην έρευνα,
- έχοντας υπόψη τη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 10 Ιουλίου 2001 2001/613/EK σχετικά με την κινητικότητα των φοιτητών στην Κοινότητα, καθώς και των καταρτιζομένων, των νέων εθελοντών, των εκπαιδευτικών και των υπευθύνων κατάρτισης,
- έχοντας υπόψη την "Magna Charta" των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων που υπεγράφη στην Μπολόνια στις 18 Σεπτεμβρίου 1988,
- έχοντας υπόψη τη Διακήρυξη της Σορβόνης στις 25 Μαΐου 1998 και τη Διακήρυξη της Μπολόνια στις 19 Ιουνίου 1999,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Σύμβασης των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων ανωτάτης εκπαίδευσης στη Σαλαμάνκα στις 29 και 30 Μαρτίου 2001 και τα συμπεράσματα των Υπουργών Παιδείας που συνήλθαν στην Πράγα στις 19 Μαΐου 2001,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Μαΐου 2001 σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή του Λευκού Βιβλίου "Διδασκαλία και εκμάθηση: προς την

κοινωνία της γνώσης¹,

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 23ης Οκτωβρίου 2001 σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά την εκπαίδευση και τη δια βίου κατάρτιση²,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 6ης Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής για αναλυτικό σχέδιο προγράμματος εργασίας όσον αφορά τη συνέχεια της έκθεσης για τους συγκεκριμένους στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης³,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής για την ενίσχυση της συνεργασίας με τις τρίτες χώρες στον τομέα της ανωτάτης εκπαίδευσης⁴,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας στις 23 και 24 Μαρτίου 2000, καθώς και της Στοκχόλμης, στις 23 και 24 Μαρτίου 2001,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Εκπαίδευσης στις 12 Φεβρουαρίου 2001⁵, 28 Μαΐου 2001⁶, 13 Ιουλίου 2001⁷ και 14 Φεβρουαρίου 2002⁸,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της δημόσιας ακρόασης που διεξήχθη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 20 Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με "Τα πανεπιστήμια και η ανώτατη εκπαίδευση στις χώρες της Ένωσης και τις τρίτες χώρες",
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης στις 15 και 16 Μαρτίου 2002,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 163 του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτισμού, Νεότητας, Παιδείας, Μέσων Ενημέρωσης και Αθλητισμού (A5-0183/2002),

A. πιστεύοντας ότι η ελευθερία και η αυτονομία των πανεπιστημίων πρέπει να συνεχίσουν να αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία της κοινωνίας και του θεσμικού πλαισίου της Ευρώπης,

B. θεωρώντας ότι, προκειμένου να επιτευχθεί η πρόοδος και η ανάπτυξη της Ευρώπης, είναι αναγκαίο να τεθούν οι βάσεις ενός Ευρωπαϊκού χώρου ανωτάτης εκπαίδευσης, το οποίο θα είναι ενεργό, δυναμικό και θα προωθεί την καινοτομία και την αειφόρο ανάπτυξη,

Γ. πιστεύοντας ότι τα πανεπιστήμια πρέπει να καλλιεργούν την κριτική σκέψη και την

¹ Δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην ΕΕ.

² Δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην ΕΕ.

³ Δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην ΕΕ.

⁴ Δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην ΕΕ.

⁵ Αριθ. Τύπου: 5927/01.

⁶ Αριθ. Τύπου: 8536/01.

⁷ ΕΕ C 204 της 20/07/2001, σελ. 06-07.

⁸ ΕΕ C 058 της 05.3.2002, σελ. 1-11.

έρευνα, να δίνουν έμφαση στην παρατήρηση, την απλή λογική, την περιέργεια, το ενδιαφέρον για το φυσικό και κοινωνικό κόσμο που μας περιβάλλει, καθώς και στην επιθυμία για πειραματισμό,

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για κοινωνικούς λόγους και για λόγους ισότητας των ευκαιριών, τα κράτη μέλη δεσμεύονται και υποχρεούνται να στηρίζουν την ανάπτυξη των δημοσίων πανεπιστημίων,

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη οφείλουν να παρέχουν τα αναγκαία εργαλεία στα πανεπιστήμια και στα κέντρα ανώτατης εκπαίδευσης,

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κινητικότητα των φοιτητών, καθηγητών και ερευνητών, εμπλουτίζει τη γνώση, ευνοεί την καινοτομία και την ανακάλυψη νέων πολιτιστικών και κοινωνικών πραγματικοτήτων,

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κινητικότητα δεν μπορεί να είναι πλήρης και αποτελεσματική χωρίς μία πραγματική αναγνώριση των τίτλων σπουδών και διπλωμάτων και ότι δεν μπορεί να υλοποιηθεί πλήρως χωρίς την κατάλληλη χρηματοδοτική προσπάθεια,

1. δηλώνει ότι, προκειμένου να επιτευχθεί ένας Ευρωπαϊκός χώρος ανώτατης εκπαίδευσης, απαιτείται περισσότερη υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τα πανεπιστήμια, επισημαίνει δε ότι η ενίσχυση αυτή είναι απολύτως συμβατή με την αρχή της επικουρικότητας·

2. επιβεβαιώνει ότι η Ευρώπη πρέπει να επενδύσει περισσότερο στην εκπαίδευση, δεδομένου ότι η γνώση είναι το κλειδί της ανταγωνιστικότητας και της ευρωπαϊκής οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης·

3. ζητεί από την Επιτροπή να περιλάβει περισσότερα πανεπιστήμια στα προγράμματα και τις πολιτικές της και ζητεί την αναβάθμιση του ρόλου τους στη διαδικασία εφαρμογής του κοινοτικού κεκτημένου·

4. καλεί τους πανεπιστημιακούς προέδρους, το διδακτικό προσωπικό και τους ερευνητές να ενεργοποιηθούν για την δημιουργία Ευρωπαϊκού χώρου ανώτατης εκπαίδευσης και να διαδραματίσουν πλήρως τον ρόλο τους για την ενίσχυση των διανοητικών, πολιτιστικών, κοινωνικών, επιστημονικών και τεχνολογικών διαστάσεων του Ευρωπαϊκού οικοδομήματος·

5. πιστεύει ότι πρέπει να επιταχυνθεί και να ενδυναμωθεί η διαδικασία της Μπολόνια, με την προώθηση της συνοχής και της σύγκλισης μεταξύ των πανεπιστημίων. Ότι τούτο πρέπει να γίνει με τον μεγαλύτερο δυνατό σεβασμό προς την παιδαγωγική ποικιλομορφία των διαφόρων γνωστικών κλάδων και του ειδικού χαρακτήρα των πανεπιστημίων·

6. δηλώνει ότι τα πρότυπα και τα κριτήρια για την ακαδημαϊκή σύγκλιση, αξιολόγηση των σχεδίων και της διδασκόμενης ύλης στα ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα, πρέπει να είναι ευέλικτα και προσαρμόσιμα στην ποικιλομορφία των γνωστικών αντικειμένων και της έρευνας·

Αξιολόγηση της ποιότητας

7. πιστεύει ότι πρέπει να προωθηθεί μια παιδεία ποιότητας και μέγιστης προσπάθειας μέσω μιας εξωτερικής, διαφανούς και προσπελάσιμης στους πολίτες αξιολόγησης που θα τους επέτρεπε να λαμβάνουν αποφάσεις και συνιστά στην Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση της ποιότητας των διαφόρων εθνικών πανεπιστημιακών συστημάτων, να λαμβάνει υπόψη, ως καθοριστικό στοιχείο, τη διαθεσιμότητα των πιστώσεων για υποτροφίες, ενισχύσεις προς τους πτωχότερους, πανεπιστημιακές στέγες, υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών· ζητεί να ενταθούν οι παρεμβάσεις της Ένωσης προκειμένου να προσαρμοσθεί η διαθεσιμότητα των πιστώσεων, στις διάφορες εθνικές πραγματικότητες, σε κοινά ευρωπαϊκά κριτήρια·

Κινητικότητα και αναγνώριση των τίτλων σπουδών

8. ζητεί από τα κράτη μέλη και τα πανεπιστήμια να λάβουν μέτρα προκειμένου να ξεπεραστούν τα νομικά και διοικητικά εμπόδια που δυσκολεύουν την κινητικότητα, και να υιοθετήσουν μη χρονοβόρα και ευέλικτα συστήματα για τη διαδικασία αναγνώρισης των διπλωμάτων, σπουδών και τίτλων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν υπάρχουν στη συγκεκριμένη χώρα. Επίσης, συνιστά να καταστούν πλέον ευέλικτα τα καθεστώτα των πανεπιστημιακών δασκάλων, των καθηγητών και των ερευνητών, προκειμένου να ευνοηθεί η ενσωμάτωση επαγγελματιών και εμπειρογνομόνων στα πανεπιστήμια·
9. καλεί τα κράτη μέλη και τα πανεπιστήμια να λάβουν υπόψη την ανάγκη εκμάθησης σύγχρονων ξένων γλωσσών σε πανεπιστημιακό επίπεδο και να διοργανώνουν γλωσσικά μαθήματα πιο ενδεδειγμένα για σπουδαστές που δεν ακολουθούν γλωσσικές σπουδές. Η καλή γνώση πλέον της μιας γλώσσας θα επέτρεπε μεγαλύτερη κινητικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση με αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή ενοποίηση·
10. συνιστά στα πανεπιστήμια και στις ανώτατες σχολές να διευκολύνουν, στα εσωτερικά τους καταστατικά, την πρόσβαση καθηγητών και σπουδαστών από άλλες χώρες λαμβάνοντας σχετικώς υπόψη την πείρα που έχουν από άλλα πανεπιστήμια·

Κοινά δίκτυα και υπηρεσίες

11. επιβεβαιώνει ότι πρέπει να δημιουργηθούν κοινά δίκτυα και δημόσιες υπηρεσίες σε ευρωπαϊκή κλίμακα προκειμένου να ευνοηθεί η πρόσβαση στην επιστημονική, τεχνική και βιβλιογραφική ενημέρωση, η διαχείριση της οποίας πρέπει, λόγω των χαρακτηριστικών της, να γίνεται κατά τρόπο ενιαίο·

Ευρωπαϊκά μάστερ

12. υποστηρίζει τις τρέχουσες προτάσεις της Επιτροπής για τη δημιουργία, σε συνεργασία με όλα τα πανεπιστήμια των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κοινών τίτλων σπουδών ή ευρωπαϊκών μάστερ·
13. καλεί τις αρμόδιες αρχές να ενθαρρύνουν την πρακτική εξάσκηση (για παράδειγμα με περιόδους άσκησης) κατά τη διάρκεια των πανεπιστημιακών σπουδών·

Πανεπιστήμιο και Αθλητισμός

14. επιβεβαιώνει ότι είναι απαραίτητο να αυξηθούν και να προωθηθούν οι αθλητικές δραστηριότητες εντός των πανεπιστημίων, και να υποστηριχθεί το άνοιγμα και η συμμετοχή των πανεπιστημιακών ομάδων σε περιφερειακούς, εθνικούς και διεθνείς αγώνες πρωταθλήματος·

Φοιτητές

15. επισημαίνει προς τις αρμόδιες αρχές για τις πολιτικές υποτροφιών την ανάγκη να αυξήσουν τον αριθμό υποτροφιών για σπουδές και για μεταπτυχιακή εκπαίδευση κυρίως όσον αφορά εκείνους που επιθυμούν να σπουδάσουν στο εξωτερικό. Επιπλέον, προτείνει όπως οι υποτροφίες για σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δίδονται με βάση την αξία, σε συνδυασμό με τα οικογενειακά εισοδήματα·

Έρευνα και τριτοβάθμια εκπαίδευση

16. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αυξήσουν τη χρηματοδότηση, να εντείνουν τις στρατηγικές συντονισμού των πανεπιστημίων και να προωθήσουν τις διδακτορικές και μεταδιδακτορικές σπουδές, οι οποίες είναι θεμελιώδους σημασίας και αποτελούν τα θεμέλια του μελλοντικού ευρωπαϊκού χώρου έρευνας·
17. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν μια εταιρική σχέση με τις δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις ή τις τοπικές αρχές προκειμένου να βελτιωθεί η χρηματοδότηση των σπουδών διδακτορικού ή μεταδιδακτορικού επιπέδου·
18. συνιστά την ανάπτυξη ερευνητικών κέντρων συνδεδεμένων με τα πανεπιστήμια και τη δημιουργία διευρωπαϊκών δικτύων μεταξύ αυτών των ερευνητικών κέντρων και των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιμένει ειδικότερα στην ανάγκη ενός ευρωπαϊκού δικτύου έρευνας που θα υποστηρίζεται από δημόσιες πιστώσεις, το οποίο θα αποσκοπεί στον περιορισμό των ζημιών που, είτε στις χώρες της Ένωσης, είτε σε πολλές τρίτες αναπτυσσόμενες χώρες, δημιουργούνται από το κόστος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που επιβαρύνουν τα φάρμακα, τα αγροτικά προϊόντα και άλλα προϊόντα υψηλής τεχνολογίας·
19. θεωρεί ότι τα πανεπιστήμια θα έπρεπε να εμπλακούν περισσότερο στη συζήτηση των σημαντικών θεμάτων και να μετατραπούν σε κέντρα ζύμωσης για τα μεγάλα ζητήματα της επιστήμης που άπτονται του μέλλοντος της ανθρωπότητας, όπως είναι η εξέλιξη της βιοτεχνολογίας·
20. προτείνει στα κράτη μέλη και στα πανεπιστήμια όπως, στο πλαίσιο της αυτονομίας τους, αναγνωρίσουν την σταδιοδρομία των ερευνητών κατ' αναλογία με εκείνη των καθηγητών·

Δια βίου κατάρτιση

21. ζητεί από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς φορείς να εντάξουν τα πανεπιστήμια και τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα στα προγράμματα δια βίου κατάρτισης, επικαιροποίησης της γνώσης και "μεταφοράς" τεχνολογίας και να προωθήσουν συγκεκριμένα πανεπιστημιακά προγράμματα για την επιμόρφωση των ενηλίκων, ιδίως με στόχο να παράσχουν σύγχρονες επαγγελματικές ικανότητες σε όσους βρίσκονται πρώιμα αποκλεισμένοι από την αγορά εργασίας λόγω των τεχνολογικών αλλαγών ή άλλων συγκυριακών αιτιών·

Σχέση πανεπιστημίου και κοινωνίας

22. φρονεί ότι είναι απαραίτητο να καθορισθούν στρατηγικές και κίνητρα για την εντατικοποίηση της ανάμειξης των πανεπιστημίων και των Κέντρων ερευνών στα προβλήματα στο περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό τους πλαίσιο και τοιουτοτρόπως να ενταθεί ο ρόλος τους στην ενδυνάμωση του οικονομικού και κοινωνικού συστήματος·

Ιδιωτικά πανεπιστήμια

23. πιστεύει ότι τα ιδιωτικά πανεπιστήμια ή ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα αποτελούν μέρος του ευρωπαϊκού εκπαιδευτικού συστήματος και συμβάλλουν στην ανάπτυξή του. Ωστόσο, πιστεύει ότι αυτά τα ιδρύματα πρέπει να χαρακτηρίζονται από διαφανή διαχείριση και να υποβάλλονται στις διαδικασίες αξιολόγησης της ποιότητας της διδασκείας ύλης και των αποτελεσμάτων·

Καλλιτεχνικές σπουδές

24. επισημαίνει ότι θα ήταν ενδεδειγμένο να σχεδιασθεί πρότυπο ελαστικών ανώτατων σπουδών, σε πανεπιστημιακό πλαίσιο, για καλλιτεχνικές σπουδές τα μαθήματα των οποίων βασίζονται κυρίως στην πρακτική εξάσκηση, στην επαγγελματική πρακτική και στην αξία·

Πράσινο Βιβλίο

25. ζητεί από την Επιτροπή, σεβόμενη την αυτονομία των πανεπιστημίων και των κρατών μελών, καθώς και την ιδιαιτερότητα ορισμένων ιδρυμάτων και σπουδών, να προτείνει τη σύνταξη ενός Πράσινου Βιβλίου για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού χώρου ανωτάτης εκπαίδευσης το οποίο, εκτός από μια μελέτη και προβληματισμό που θα ενσωματώνει όλους τους τομείς, θα:

- αναλύει την κατάσταση των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, τις λειτουργίες και τον τύπο σπουδών που παρέχουν,
- μελετά τα διαφορετικά καθεστώτα και συνθήκες εργασίας των διδασκόντων, των ερευνητών, του διοικητικού προσωπικού και των φοιτητών·
- δημιουργεί μια επιτροπή εμπειρογνομόνων που θα εξετάζει και θα επανακαθορίζει σύμφωνα με κριτήρια αξιολόγησης συμβατά με τις ενδείξεις που περιέχονται στο παρόν σχέδιο τον αντίκτυπο των πανεπιστημίων στο σύστημα γνώσης και έρευνας,
- εντοπίζει τα κοινά προγράμματα και τις δημόσιες υπηρεσίες που χρειάζονται τα πανεπιστήμια, όπως είναι τα κέντρα τεκμηρίωσης και έρευνας, η δημιουργία των οποίων θα διευκόλυνε τη λειτουργία τους,
- προτείνει περισσότερη συμμετοχή των πανεπιστημίων στη διάδοση του κοινοτικού κεκτημένου και την ανανέωση των γνώσεων, καθώς και τη μεταφορά τους στο σύστημα παραγωγής,

Έδρα των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων

26. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν την ιδέα της δημιουργίας Έδρας των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, η λειτουργία της οποίας θα ήταν βασικά:

- να λειτουργεί ως κέντρο συναντήσεων, συνεδριάσεων και ανταλλαγής εμπειριών όπου αναπτύσσεται η δημιουργία κοινών σχεδίων,
- να παρέχει και να ανταλλάσσει πληροφορίες σχετικά με τα κοινά προγράμματα, τον τύπο εκπαίδευσης, την καθιέρωση συστημάτων αξιολόγησης της ποιότητας και των αποτελεσμάτων, καθώς και τη δημιουργία μεταπτυχιακών τριτοβάθμιων σπουδών,
- να προωθήσει την παρουσία των πανεπιστημίων στα θεσμικά όργανα και την ευρωπαϊκή πολιτική,
- να ενημερώνει τους μαθητές ή τους πολίτες που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν σπουδές στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια σχετικά με τις δυνατότητες, τις προσφορές, την αναγνώριση των τίτλων, κλπ.,
- να προωθήσει τη σύγκλιση και την ανταγωνιστικότητα των πανεπιστημίων στο ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο.
- να προωθεί την εξέλιξη που ευθυγραμμίζεται με τα προτεινόμενα στην παρούσα έκθεση,

στο Κέντρο αυτό θα εκπροσωπείται, μεταξύ άλλων, η Επιτροπή, τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση Πανεπιστημίων και οι Ευρωπαϊκές Ενώσεις Φοιτητών και Ερευνητών·

27. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν την δημιουργία Ευρωπαϊκού

Πανεπιστημίου του Πολιτισμού που θα έχει ως αντικείμενο τις καλλιτεχνικές, λογοτεχνικές, φιλοσοφικές σπουδές και τις σπουδές στις επιστήμες της επικοινωνίας για να συμβάλει στην δημιουργία Ευρωπαϊκού χώρου έρευνας για τους κλάδους αυτούς και να ανταποκριθεί στο αίτημα διαπολιτισμικού διαλόγου με τις άλλες περιοχές του κόσμου·

28. επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες που έχουν αρμοδιότητα στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης θα έπρεπε να μεριμνούν ούτως ώστε τα δημόσια πανεπιστήμια να διαθέτουν τη χρηματοδότηση που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της ποιότητας της εκπαιδευτικής και ερευνητικής λειτουργίας τους. Από την άλλη πλευρά, τα πανεπιστήμια, ως ιδρύματα δημόσιου χαρακτήρα, πρέπει να χαρακτηρίζονται από διαφανή διαχείριση και να παρέχουν ενημέρωση σχετικά με τις εργασίες τους και τα αποτελέσματά τους.

Πανεπιστημιακές σπουδές δι' αλληλογραφίας και μέσα επικοινωνίας

29. πιστεύει ότι η ακαδημαϊκή δραστηριότητα και τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιείται στα πανεπιστήμια πρέπει να παρουσιάζονται περισσότερο στα μέσα μαζικής ενημέρωσης·
30. συνιστά την προώθηση των πανεπιστημιακών σπουδών δι' αλληλογραφίας, τη χρήση των νέων τεχνολογιών για τη χορήγηση τίτλων σπουδών και τη διευκόλυνση της πρόσβασης μέσα από κανόνες και διαδικασίες και της επικαιροποίησης των γνώσεων για επαγγελματίες πανεπιστημιακού επιπέδου, καθώς και για τα λιγότερο ευνοημένα στρώματα του πληθυσμού, τα άτομα με ειδικές ανάγκες και τις γυναίκες·
31. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. – Εισαγωγή

Αυτή η έκθεση πρωτοβουλίας, πρώτο έγγραφο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που είναι αφιερωμένο στα πανεπιστήμια ως ιδρύματα, φιλοδοξεί να θέσει τις βάσεις και να ανοίξει το δρόμο για μια πολιτική στήριξης των πανεπιστημίων ως κέντρων κατάρτισης επαγγελματιών και ερευνητών. Υπ' αυτήν την έννοια, συνιστά σε όλους τους ενδιαφερόμενους οργανισμούς να προωθήσουν τις εργασίες που έχουν μέχρι τώρα πραγματοποιήσει και τους ζητεί να προχωρήσουν γρήγορα και προσεκτικά προς μια σταθερή και αποτελεσματική συνεργασία που θα επιτρέψει την παγίωση του Ευρωπαϊκού χώρου ανωτάτης εκπαίδευσης, εκμεταλλευόμενοι τις δυνατότητες που τους παρέχει το σημερινό νομοθετικό πλαίσιο, οι οποίες σήμερα δεν αξιοποιούνται πλήρως, συχνά δε ερμηνεύονται ως περιορισμοί και όχι ως ευκαιρίες.

2. – Τα πανεπιστήμια ως θεμέλιο του ευρωπαϊκού οικοδομήματος

Από την αρχαιότητα, τα πανεπιστήμια υπήρξαν οι πλέον ενεργοί πρωταγωνιστές στον καθορισμό των βασικών αξιών του πολιτισμού μας και της τεχνικής και πολιτικής μας ανάπτυξης, *θέτοντας τις βάσεις στις οποίες στηρίχθηκε το ευρωπαϊκό οικοδόμημα: πρωτοκαθεδρία της λογικής και του διαλόγου, διατύπωση των ηθικών και πολιτικών αρχών, τελειοποίηση του φυσικού και του πολιτικού δικαίου, ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνικής, θεωρία της ιατρικής πρακτικής, της μηχανικής και των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών.*

Αιώνα μετά από αιώνα, τα πανεπιστήμια δημιούργησαν στις αίθουσές τους ένα φιλοσοφικό και επιστημονικό υπόβαθρο, προώθησαν τις πειραματικές επιστήμες και το κριτικό πνεύμα και, σε στιγμές κρίσης, αποτέλεσαν το προπύργιο των δημοκρατικών ιδεών. Επιπλέον, συνέβαλαν στην υπέρβαση των αρνητικών πτυχών της ιστορίας μέσω της εμβάθυνσης της γνώσης.

Τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια μπόρεσαν να προσαρμοσθούν και να ανταποκριθούν στις κοινωνικές αλλαγές και τις νέες απαιτήσεις του καιρού μας στον τομέα της κοινωνικής ευημερίας, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε αυτά όλων των πολιτών της Ένωσης.

Ωστόσο, ο παραδοσιακός ρόλος του πανεπιστημίου ως κέντρου επιστημονικής ανάπτυξης τίθεται σήμερα υπό αμφισβήτηση στην Ευρώπη, διότι σημαντικό ποσοστό της έρευνας υψηλού επιπέδου πραγματοποιείται εκτός του πανεπιστημιακού χώρου και επειδή ο μαζικός χαρακτήρας της ανωτάτης εκπαίδευσης δημιούργησε δυνατές πιέσεις για έμφαση στη διδακτική λειτουργία, πράγμα που, σε μερικές περιπτώσεις, οδήγησε στη μείωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας.

Εξάλλου, η επιθυμία πολλών πανεπιστημίων και κυβερνήσεων να ανταποκριθούν στο κοινωνικό αίτημα για πανεπιστημιακές σπουδές, καθώς και η εξαιρετική αύξηση των φοιτητών, οδήγησε σε έλλειψη μέσων και σε περιορισμό των πόρων που προορίζονται για την έρευνα και την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στο σημερινό πλαίσιο, στο οποίο η "Κοινωνία της γνώσης"¹ μετατράπηκε σε μια

¹ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (23 και 24 Μαρτίου 2000).

προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να ελέγξουμε ότι οι πολιτικές που εφαρμόζονται είναι συνεκτικές και αποτελεσματικές. Είναι αναγκαίο να διαπιστωθεί ότι οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί έχουν καθορίσει ή εξαγγείλει συνδυασμένες και κατάλληλες στρατηγικές για την προώθηση των πανεπιστημίων ως κέντρων ανανέωσης των τεχνικών, γνώσεων και πολιτιστικών αξιών σε έναν κόσμο που βασίζεται στην πνευματική και επιστημονική ανταγωνιστικότητα.

Οι συγκριτικές στατιστικές των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων στο πλαίσιο της έρευνας, αντικατοπτρίζουν μια μείωση του ηγετικού τους ρόλου, της επιστημονικής τους συμβολής και της ικανότητας ανανέωσης. Σε αυτό το πλαίσιο, και λαμβάνοντας υπόψη ότι βρισκόμαστε μπροστά σε ένα σύστημα που ανταποκρίνεται αργά στις προκλήσεις που του τίθενται, φαίνεται ότι είναι επείγουσα η ανάγκη να υπάρξει τεχνικός και επιστημονικός διάλογος, να προωθηθεί η κατάρτιση των νέων και να επανακτήσει η Ευρώπη την επιστημονική ηγεμονία που πάντοτε διέθετε.

3. – Ευρωπαϊκή πολιτική πανεπιστημίων: τομεακές δράσεις, προγράμματα σύγκλισης και πρωτοβουλίες για την κινητικότητα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναλάβει διάφορες πρωτοβουλίες υπέρ της σύγκλισης, ευνοώντας τη σχέση μεταξύ πανεπιστημίων, καθηγητών και σπουδαστών, καθώς και την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των πανεπιστημίων.

Το πρόγραμμα SOCRATES/ERASMUS απεδείχθη ένας από τους καλύτερους μηχανισμούς της Επιτροπής και των κρατών μελών για την προώθηση της κινητικότητας των φοιτητών και σπουδαστών, την καθιέρωση κοινών μαθημάτων, τον προγραμματισμό εντατικών μαθημάτων και τη συμμετοχή της δημιουργίας θεματικών δικτύων.

Σε αυτό το πλαίσιο, μπορούμε να επισημάνουμε τα επιτεύγματα σε επίπεδο κινητικότητας σπουδαστών (86.000 φοιτητές ERASMUS κατά το 1997/98, το 1% του συνόλου των σπουδαστών που ήταν εγγεγραμμένοι στην ανώτατη εκπαίδευση, και 97.041 σπουδαστές κατά τη διάρκεια του 1999/2000 εντός της ΕΕ/ΕΟΧ, και καθηγητών (7.000 καθηγητές κατά το 1998/99 και 9.837 κατά το 1999/2000 εντός της ΕΕ/ΕΟΧ).

Εξάλλου, το πρόγραμμα SOCRATES επέτρεψε την ανάπτυξη ειδικών δράσεων ιδιαιτέρως σημαντικών για την επίτευξη της σύγκλισης, όπως είναι:

- Το *Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστώσεων* (ECTS, European Credit Transfer System). Αυτό το σύστημα χορήγησης και μεταφοράς πόρων που χρησιμοποιείται από 5.000 και πλέον πανεπιστήμια ή περιφέρειες, ευνοεί την αναγνώριση των περιόδων σπουδών στο εξωτερικό (αλλά όχι και των τίτλων) των φοιτητών ERASMUS.

- Το πρόγραμμα πιλότος "*TUNING Educational Structures in Europe*" (Εναρμόνιση των εκπαιδευτικών δομών στην Ευρώπη), στην οποία μετέχουν περίπου 70 ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, στοχεύει στην καθιέρωση μιας μεθοδολογίας που θα επέτρεπε την πρόοδο της ευρωπαϊκής εναρμόνισης των σπουδαστικών δομών σε 5 συγκεκριμένες επιστήμες (μαθηματικά, γεωλογία, διοίκηση επιχειρήσεων, ιστορία και επιστήμες της εκπαίδευσης). Η υποδοχή του προγράμματος και η ταχύτητα με την οποία επιτεύχθηκαν συμφωνίες καταδεικνύει ότι, σε περίπτωση αποφασιστικής υποστήριξης εκ μέρους του Συμβουλίου και της Επιτροπής, σε μικρό χρονικό διάστημα θα μπορούσαμε να προχωρήσουμε χωρίς

προβλήματα στη σύγκλιση πολλών γνωστικών κλάδων.

- Το δίκτυο ENQA (*European Network of Quality Assurance in Higher Education*): Αυτό το ευρωπαϊκό δίκτυο δημιουργήθηκε στη βάση της Σύμβασης του Συμβουλίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία¹ και των στόχων της διαδικασίας της Μπολόνια, αποσκοπεί δε στη διάδοση της πληροφόρησης, των εμπειριών, των καλών πρακτικών και συστημάτων αξιολόγησης και εγγύησης της ποιότητας μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών: δημόσιων αρχών, ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και γραφείων αξιολόγησης της ποιότητας.

Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες που έχουν πραγματοποιηθεί, μπορούμε να επιβεβαιώσουμε ότι η αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων βρίσκεται σε πολύ χαμηλό επίπεδο, η κινητικότητα των φοιτητών ERASMUS δεν αφορά περισσότερο από το 1% του πληθυσμού των φοιτητών και ότι ο Ευρωπαϊκός χώρος ανωτάτης εκπαίδευσης εξακολουθεί να αποτελεί ένα όραμα.

Δεν κατορθώσαμε να ανατρέψουμε το σύστημα που τείνει να διατηρεί τα πανεπιστήμια εγκλωβισμένα σε μια αυτονομία που δυσκολεύει τις ανταλλαγές, δημιουργεί εμπόδια για την κινητικότητα και, τελικά, οδηγεί σε ένα κλειστό σύστημα επαφών. Υπ' αυτήν την έννοια, η διοίκηση και η σταδιοδρομία καθηγητών και ερευνητών λειτουργεί ως τροχοπέδη για εκείνους που θέλουν να ακολουθήσουν ένα ανοικτό μέλλον σε μια Ευρώπη χωρίς σύνορα.

4. – Η Διαδικασία της Μπολόνια: προτάσεις σύγκλισης και ανάγκη ενός ευέλικτου συστήματος

Τα κοινοτικά προγράμματα που λειτουργούν άμεσα ή έμμεσα στο πλαίσιο των πανεπιστημίων (SOCRATES/ERASMUS, LEONARDO, κ.λπ.) συμπίπτουν με την πλειοψηφία των γραμμών δράσης που περιλαμβάνονται στη "*Διαδικασία της Μπολόνια*", η οποία βασίζεται στη "*Διακήρυξη της Μπολόνια*" του 1999, θέτει δε ως τελικό στόχο τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού συστήματος ανώτατης εκπαίδευσης. Σε αυτήν την διακυβερνητική διαδικασία, στην οποία μετέχουν 32 ευρωπαϊκές χώρες με την ΕΕΠ (Ευρωπαϊκή Ένωση Πανεπιστημίων), την Ευρωπαϊκή Ένωση Φοιτητών (ΕΕΦ) και το Συμβούλιο της Ευρώπης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαθέτει πλήρες καθεστώς μέλους της ομάδας παρακολούθησης.

Η διαδικασία αυτή κατάφερε να συστηματοποιήσει, σε ένα ενιαίο πρόγραμμα, τις πρωτοβουλίες που τα πανεπιστήμια και άλλοι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί είχαν πραγματοποιήσει ήδη από την "*Carta Magna*" του 1988, μέσω των γραμμών δράσης τους για συγκρίσιμους και αναγνωριζόμενους τίτλους, συστήματα ενισχύσεων, κινητικότητα, ποιότητα, κ.λπ.

Παράλληλα, πολλά πανεπιστήμια και κράτη προσπάθησαν να προσεγγίσουν τη νομοθεσία τους στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης με τους βασικούς στόχους της Μπολόνια. Αναμφίβολα, οι δυσκολίες τις οποίες συνάντησαν για την εναρμόνιση της ιεράρχησης των διπλωμάτων και την εφαρμογή του συστήματος ECTS, οι αντιρρήσεις για την αναγνώριση των τίτλων σπουδών και ο μικρός ενθουσιασμός με τον οποίο έγιναν δεκτά τα συστήματα εξωτερικής και διαφανούς αξιολόγησης καθυστέρησαν την προβλεπόμενη διαδικασία.

¹ Σύσταση του Συμβουλίου 98/561/EK της 24 Δεκεμβρίου 1998.

Ορισμένες αξιολογήσεις στις διαδικασίες της Μπολόνια που διατυπώθηκαν στη δημόσια ακρόαση για τα πανεπιστήμια που έλαβε χώρα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Φεβρουάριο του 2002, καθώς και οι απόψεις που εξεφράστησαν κατά τις συνόδους εργασίας της Συνάντησης Κορυφής της Πράγας τον Μάιο του 2001, υπήρξαν αποκαλυπτικές.

Ορισμένοι κλάδοι, εξεδήλωσαν αντιρρήσεις μπροστά σε πρωτοβουλίες εναρμόνισης που ήσαν ιδιαιτέρως περιοριστικές και που θα μπορούσαν να μειώσουν την πανεπιστημιακή αυτονομία. Αυτός ο γενικός φόβος δεν έχει σχέση με το βαθμό αυτονομίας που αναγνωρίζεται από το νόμο, αλλά με την αμυντική στάση έναντι εξωτερικών επιβολών που θα έθετε, εκείνους που δεν θέλουν να υποβληθούν στις αλλαγές, σε μια δύσκολη κατάσταση.

Εξάλλου, έχει διαπιστωθεί ένας φόβος, πολύ πιο δικαιολογημένος, σε σχέση με την εναρμόνιση των γραφειοκρατικών θεμάτων και την επιβολή ενιαίων και στεγανών κριτηρίων, σε ό,τι αφορά την ιεράρχηση των τίτλων, τη διδακτέα ύλη ή την αναγνώριση των ουσιαστικών προσόντων. Πρέπει να αξιολογήσουμε αυτά τα θέματα, δεδομένου ότι η ανάγκη σύγκλισης δεν πρέπει να περιορίσει την ποικιλομορφία, ούτε να εμποδίσει την ανάπτυξη ειδικών ακαδημαϊκών ή επιστημονικών προτύπων.

Προκειμένου να υπερβούμε ορισμένες από αυτές τις δυσκολίες, η παρούσα έκθεση προτείνει να υποστηριχθεί με σθένος η διαδικασία της Μπολόνια, με μεγαλύτερη ωστόσο ευελιξία του συστήματος, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η υπάρχουσα ποικιλομορφία στο καθεστώς των ευρωπαϊκών τίτλων σπουδών. Η εναρμόνιση πρέπει να επιτρέπει την ένταξη διαφορετικών επιστημονικών κλάδων (ιατρική, κοινωνικές επιστήμες, δίκαιο, μηχανική και εφαρμοσμένες τέχνες, ...) που ακολουθούν διαφορετικές διαδρομές, λογικές και αναγκαιότητες.

Εάν η ποικιλομορφία θεωρείται ο πλούτος της Ευρώπης, πρέπει να εξευρεθούν πολυεδρικά συστήματα προσέγγισης που θα αναγνωρίζουν την προστιθέμενη αξία των διαφορετικών κλάδων. Έτσι, η πανεπιστημιακή αυτονομία και οι ειδικές δυνατότητες των διαφόρων τίτλων σπουδών και επιστημονικών και πανεπιστημιακών σταδιοδρομιών, θα μπορούν να εξελιχθούν ευκολότερα, στο πλαίσιο ενός πλέον ανοικτού και ελεύθερου συστήματος.

Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να γίνει σαφής η ανάγκη συνύπαρξης δημοσίων και ιδιωτικών πανεπιστημίων. Τα πανεπιστήμια αυτά μπόρεσαν να συνυπάρξουν κατά τη διάρκεια της ιστορίας του ευρωπαϊκού διδακτικού συστήματος και, σήμερα, μπορούν να θεωρηθούν αλληλοσυμπληρούμενα, δεδομένου ότι η ιδιωτική εκπαίδευση μπορεί να ανοίξει νέους δρόμους και να προσεγγίσει τομείς που δεν είναι πάντοτε προσπελάσιμοι στα δημόσια πανεπιστήμια. Όπως και να έχει το πράγμα, το Κοινοβούλιο θα υπερασπισθεί πάντοτε την παιδαγωγική αυτονομία των πανεπιστημίων.

5. – Συμπέρασμα

Εάν θέλουμε να είναι ανταγωνιστικό το ευρωπαϊκό πανεπιστήμιο και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες που θέτει η "Ευρώπη της γνώσης", πρέπει να θέσουμε τις βάσεις ενός Ευρωπαϊκού χώρου ανωτάτης εκπαίδευσης, μέσω μιας *θεσμικής πολιτικής*.

Μέχρι σήμερα, για λόγους νομοθετικών αρμοδιοτήτων, το ενδιαφέρον για τα πανεπιστήμια βρέθηκε σε δεύτερη μοίρα. Εφαρμόστηκαν πολιτικές και τομεακά προγράμματα με στόχο να ενισχυθεί η διδακτική διαδικασία, να ευνοηθεί η έρευνα και η κινητικότητα των μετεχόντων σε αυτήν, ωστόσο η Ευρώπη πρέπει να προσεγγίσει τα πανεπιστήμια ως δημόσια ιδρύματα.

Στο πλαίσιο αυτής της θεσμικής πολιτικής, η παρούσα έκθεση επιθυμεί να δώσει έμφαση στην ανάγκη της επεξεργασίας ενός Πράσινου Βιβλίου για τον Ευρωπαϊκό χώρο ανωτάτης εκπαίδευσης, το οποίο θα αναλύει και θα μελετά, από γενική άποψη, το σημερινό καθεστώς του πανεπιστημίου ως δημοσίου ιδρύματος στην υπηρεσία του πολίτη.

Το αποτέλεσμα αυτής της εργασίας θα επιτρέψει την αποτελεσματικότερη διάθεση των δημοσίων βοηθειών και ενισχύσεων (περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών) προς τα πανεπιστήμια, καθώς και τη διαδικασία της δημιουργίας ενός Ευρωπαϊκού χώρου ανωτάτης εκπαίδευσης.

Ταυτόχρονα, η έκθεση αυτή υποστηρίζει την ανάγκη ενός μεγαλύτερου συντονισμού μεταξύ των πανεπιστημίων προκειμένου να διατίθενται και να ανταλλάσσονται πληροφορίες σχετικά με τα κοινά σχέδια και προγράμματα, το είδος της εκπαίδευσης, την καθιέρωση συστημάτων αξιολόγησης της ποιότητας και των αποτελεσμάτων και την τρίτοβάθμια κατάρτιση. Το κατάλληλο πλαίσιο για αυτήν την συνεργασία και την επίτευξη αυτού του στόχου θα μπορούσε να είναι μια δομή όπως ο προτεινόμενος "Οίκος των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων".